

Kasteopas

Lapsen vanhemmille

Perustietoa kasteesta

Kasteen merkitys

Kaste perustuu Kristuksen kirkolleen antamaan tehtävään, joka koskettaa kaikkia aikoja. Kristus itse on sanonut kaste- ja lähetyskäskyssään:

”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa.”
(Matt. 28:18-20)

Kaste on Kristuksen asettama sakramentti, jossa tullaan Jumalan lapseksi ja Jeesuksen Kristuksen oppilaaksi.

Kasteesta voidaan puhua myös uutena syntymänä, sillä se lahjoittaa meille uuden elämän. Kaste tekee meidät osallisiksi kaikista Jumalan lahjoista, erityisesti syntien anteeksiantamuksesta, pelastuksesta ja iankaikkisesta elämästä.

Kasteessa Jumala liittää ihmisen oman perheensä eli Kristuksen kirkon jäseneksi, ja kastettava tulee osalliseksi myös Pyhän Hengen lahjasta.

Kasteessa saatu yhteys Kolmiyhteiseen Jumalaan ja kristilliseen kirkkoon on tarkoitettu kestäväksi koko elinajan ja kantamaan taivaan kotiin saakka.

Lapsen syntymän jälkeen vanhemmat ottavat yhteyttä oman seurakuntansa kirkkoherranvirastoon, jonka kanssa sovitaan kastejuhlan aika, paikka ja pappi.

Kastepapin kanssa sovitaan toimituksen yksityiskohdista, keskustellaan lapsen nimestä, kummien valinnasta sekä kasteen kristillisestä merkityksestä.

Parhaiten tämä keskustelu luonnistuu papin ja perheen yhteisessä tapaamisessa.

Kastepaikka voi olla kirkko, koti, seurakuntakoti tai jokin muu sopiva tila. Kaste voidaan toimittaa myös jumalanpalveluksen yhteydessä. Kastepäivä on tavallisimmin sunnuntai tai lauantai, mutta muutkin viikonpäivät ovat mahdollisia. Lauantaisin kasteet toimitetaan seurakunnassamme pääsääntöisesti klo 11 ja 15 ja sunnuntaisin klo 12 jälkeen.

Lapsen synnyttyä vanhemmat saavat kotiin rekisteröinti-ilmoituksen (Lapsen tietojen ilmoittaminen -lomake). Siihen huoltajat merkitsevät lapsen etunimet ja sukunimen, äidinkieltiedon ja päiväyksen sekä molempien huoltajien allekirjoitukset.

Pappi täyttää kastetta ja kummeja koskevat kohdat ja toimittaa lomakkeen seurakuntansa kautta Kuopion aluekeskusrekisteriin.

Kotiseurakunta lahjoittaa kastekynttilän sekä kaste- ja kummitodistukset.

Mikäli lapsi kastetaan toisella paikkakunnalla tai kastava pappi tulee muualta kuin omasta seurakunnasta, kynttilä ja todistukset noudetaan kotiseurakunnan kirkkoherranvirastosta.

Leppävirran seurakunnalla on kastepuku, jota voi lainata veloitusetta.

Kuka kummiksi?

Kaste antaa vanhemmille ja kummeille tehtävän huolehtia yhdessä seurakunnan kanssa siitä, että lapsi oppii tuntemaan Taivaan Isää ja turvautumaan häneen elämän eri vaiheissa.

Kastettavalla tulee olla ainakin yksi kummi. Kaikkien kummien tulee olla evankelis-luterilaisen kirkon jäseniä, rippikoulun käyneitä ja konfirmoituja.

Lisäksi voi kummina olla myös sellaisen kristillisen kirkon jäsen, jossa lapsikaste on käytössä. Tällaisia ovat esimerkiksi ortodoksit. Kristilliseen kirkkoon kuulumaton ei voi toimia kummina, sillä kummisuus on johdattamista elämään kirkon yhteydessä.

Vanhemmat kutsuvat kummit lapsensa aikuisiksi ystäviksi. Kummin tehtävänä on huolehtia lapsen kristillisestä kasvatuksesta yhdessä vanhempien kanssa. Tämä voi tapahtua keskustelemalla lapsen kanssa, antamalla lahjaksi kristillisiä kirjoja ja osallistumalla yhdessä lapsen kanssa seurakunnan toimintaan.

Kummin tehtävänä on myös rukoilla kummilapsen puolesta.

Kasteella tulee olla aina kaksi todistajaa. Mikäli kummi ei pääse paikalle, tulee toiseksi todistajaksi merkitä joku yli 15v. kastevieraista.

Valitessaan kummeja lapselle vanhemmat pohtivat kummiehdokkaiden elämänarvoja ja heidän mahdollisuuksiaan toimia kummina. Olisi tärkeää, että kummien yhteys perheeseen säilyy kiinteänä lapsen varttuessa aikuiseksi.

Kummeja ei voi myöhemmin vaihtaa, ja uusien kummien lisääminen on mahdollista vain poikkeustapauksissa kirkkoherran luvalla.

Kummeja koskevat tiedot täytetään kastelomakkeeseen yhdessä papin kanssa.

Kummeista tarvitaan heidän nimensä sekä henkilötunnuksensa. Kummeja koskevat tiedot on syytä etukäteen toimittaa ne kirkkoherranvirastoon ennen kastejuhlaa tarkastusta varten.

(Kirkon kuvapankki/A.Ormio)

Kasteen kulku

Kastetoimituksen kaava

[hakasuluissa olevat kohdat
voivat jäädä pois]

1. Virsi
2. Alkusiunaus
3. Johdantosanat
4. [Psalmi]
5. Kysymykset tai kehotus
6. Ristinmerkillä siunaaminen
7. Rukous
8. Raamatunluku
9. Puhe
10. [Virsi]
11. Kastekäsky
12. Uskontunnustus
13. Kastaminen
14. [Virsi]
15. Yhteinen esirukous
16. Isä meidän -rukous
17. Siunaus
18. Virsi

Virsiehdotuksia ristiäisiin

Kastetoimituksessa lauletaan ainakin kaksi virttä. Kastevirret ovat virsikirjassa osastossa Pyhä kaste (214–219). Muita sopivia virsiä löytyy osastoista Koti ja perhe (464–471) ja Lapset (490–503).

Virsikirjan liiteosassa on uusia kastelauluja, jotka on tehty tuttujen virsien sävelmiin (806–810). Papin kanssa sovitaan kastetoimituksen virret sekä virsikirjoista tai -monisteista.

Kastevirsiin voit tutustua myös osoitteessa: kastevirret.fi tai virsikirja.fi

Kauan ennen kuin tänne synnyit
sinut tunsu jo Jumala
oli päiväsi pilvisinkin
Hänen tiedossansa
joka ainoa päiväsi jo ennen syntymääsi
olet kuva rakkaudesta
Luoja kaunein ajatus.

Pia Perkiö

Yhteinen esirukous

Kaavan kohdassa 15 on mahdollista niin halutessa lausua rukous vuororukouksena, jossa lapsen läheisille on omat rukoukset. Pappi aloittaa ja päättää yhteisen rukouksen. Tämän sijaan pappi voi yksin lausua laatimansa rukouksen. Alla yhdessä lausuttava vuororukous tutustumista varten

Esirukous

Pappi: Rakas taivaallinen Isämme. Kiitämme sinua siitä, että olet ottanut NN:n lapseksi, seurakuntasi jäseneksi ja iankaikkisen elämän perilliseksi. Ole aina lähellä häntä ja anna armosi ja rakkautesi hänelle turvaksi.

Äiti tai isä: Kiitämme sinua lapsestamme. Anna meille vanhemmille rakkautta ja viisautta, niin että osaisimme kasvattaa häntä tahtosi mukaan. Pidä hänestä huolta koko elämän ajan. Anna kotiimme anteeksiantavaa ja rohkaisevaa mieltä. Auta meitä vaikeuksissa niin, että eläisimme lähellä toisiamme ja sinua.

Joku kummeista: Auta meitä kummeja hoitamaan tehtäväämme niin, että ystävyttemme tähän lapseen kasvaisi ja lujittuisi. Opetä meitä olemaan perheen tukena kristillisessä kasvatuksessa ja etsimään yhdessä sinun apuasi.

Joku sisaruksista: Kiitos tästä pikkusiskosta/pikkuveljestä. Kiitos siitä, että saamme kasvaa yhdessä. Auta meitä pysymään aina läheisinä toisillemme.

Joku isovanhemmista: Kiitän sinua tästä lapsenlapsesta. Kiitos, että saamme nähdä hänessä luomistekosi ihmeitä. Varjele häntä kaikkina päivinä. Anna meidän kokea yhdessä iloa, läheisyyttä ja hellyyttä. Ole meidän turvanamme.

Pappi: Taivaallinen Isä. Kiitos, että kuulet rukouksemme. Jätämme tämän lapsen ja itsemme sinun haltuusi. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden.

Käytännön järjestelyjä

Ennen kastetta on muistettava seuraavat asiat:

- kastetoimituksesta sopiminen
- lapsen nimen valinta
- lapsen nimen sopivuuden ja laillisuuden tarkistaminen
- kummien pyytäminen
- kastemekon hankinta tai lainaaminen
- kastetilaisuuden virsien valinta
- rekisteröinti-ilmoituksen täyttäminen papin kanssa; sitä varten kummeilta tarvitaan täydelliset nimitiedot sekä henkilötunnukset
- kastepöydän valmistelu kotona: valkea liina, kastemalja, Raamattu, kynttilä, kukat, valkoinen liina lapsen pään kuivaamista varten

Yhteystiedot:

Leppävirran seurakunta

Kirkkoherranvirasto

avoinna ma, ti, to klo 9 - 15

Puhelin 040 176 3555

Sähköposti: leppavirran.seurakunta@evl.fi

Kodin siunaaminen

Kasteen yhteydessä voidaan toimittaa kodin siunaaminen. Siitä on hyvä sopia papin kanssa etukäteen.

Nimen valinta

Etunimi

Nimen valinta on tärkeä ja usein myös vaikea tehtävä. Ihminen kantaa saamaansa nimeä yleensä läpi elämän ja nimestä tulee osa yksilön persoonaa. Usein jollakin nimistä on yhteys vanhempien sukuun.

Kasteella ja etunimellä on läheinen yhteys. Kaste ei kuitenkaan vahvista etunimeä. Lapsen etunimi tulee hyväksytyksi vasta sitten, kun se merkitään väestötietojärjestelmään.

1.1.2019 voimaan tulleen etunimilain mukaan etunimiä voi olla entisen kolmen sijaan neljä. Etunimen ei enää edellytetä olevan kotimaisen nimikäytännön mukainen, vaan ehdotettua uutta etunimeä arvioidaan suhteessa kaikkiin Suomessa käytössä oleviin etunimiin riippumatta siitä, minkä maan nimikulttuurista nimi on lähtöisin.

Näin sanoo Herra, joka sinut loi:
Älä pelkää. Minä olen lunastanut sinut.
Minä olen sinut nimeltä kutsunut, sinä olet
minun.

(Jesaja 43:1)

Sukunimi

Vuoden 2019 alussa voimaan tulleen uuden lain myötä kahdesta eri sukunimestä voidaan muodostaa sukunimiyhdistelmä. Näin esimerkiksi lapsella voi olla nimiyhteys kumpaankin vanhempaansa tilanteessa, jossa vanhemmilla on eri sukunimet.

Sukunimiyhdistelmän salliminen ottaa huomioon entistä paremmin perheiden erilaiset tilanteet ja lisää tasa-arvoisuutta ja yhtenäisyyttä esimerkiksi avoliitto- ja uusperheissä. Puolisoiden yhtäläinen oikeus muodostaa sukunimiyhdistelmä toistensa sukunimistä kunnioittaa puolisoiden tahtoa muodostaa nimiyhteys toisiinsa ilman, että kumpikaan joutuu luopumaan omasta nimi-identiteetistään tai nimiyhteydestä mahdolliseen lapseen.

Puolisot voivat edelleen valita myös yhden yhteisen sukunimen, joka siirtyy sellaisenaan lapselle.

Lapsen sukunimeksi voidaan valita myös vieraan valtion nimikulttuurin mukaisesti muodostettu sukunimi tai sukunimiyhdistelmä, jos vanhemmilla on kansalaisuutensa tai muuhun siihen rinnastettavan seikan perusteella yhteys tähän valtioon.

Kasteen jälkeen

Kasteesta ilmoittaminen

Kasteen jälkeen lapsen tiedot kirjataan kirkon jäsentietojärjestelmään ja yhteiskunnan väestötietojärjestelmään. Lapsen puolesta rukoillaan kotiseurakunnan jumalanpalveluksessa seuraavan viikon sunnuntaina ja lapsen nimi ilmoitetaan lehdessä, jos vanhemmat antavat siihen suostumuksensa.

Leppävirran kirkossa olevaan kastepuuhun laitetaan jokaisesta Leppävirralla kastetusta lapsesta puinen lehti, jossa on lapsen nimi ja kastepäivä sekä kääntöpuolella syntymäaika. Lehden saa itselle seuraavan vuoden kummikirkossa, josta tiedotetaan myöhemmin.

Kasteen jälkeen

Leppävirran seurakunnassa järjestetään lapsille ja lapsiperheille tarkoitettua toimintaa, kuten perhe- ja päiväkerhoja ja muskari. Seurakunnan perhekerhoihin lapset ovat tervetulleita vanhemman, isovanhemman, kummin tai hoitajan kanssa.

Lapsiperheitä kutsutaan myös koko perheen messuihin, lastenkirkkoihin ja muihin erilaisiin tilaisuuksiin.

Tarkempia tietoja toiminnasta löydät seurakunnan verkkosivuilta.

Pieniä rukouksia perheessä yhteisesti käytettäväksi

Rakas Jeesus, siunaa meitä,
anna meille enkeleitä.
Siivillänsä meidät peitä,
älä meitä koskaan heitä.
Aamen.

Minä lapsi pienoinen
aamuin illoin rukoilen,
kädet pienet yhteen liitän,
Taivaan Isää aina kiitän.
Aamen